

enkele tientallen vakantiehuysjes ondergebracht. Ca. twee weken later landden de Japanners bij Makassar. Zij brachten alle Nederlandse en Indisch-Nederlandse vrouwen en kinderen samen in Malino en aan hen werden midden maart '42 de vrouwen uit Makassar toegevoegd die daar in de kazerne van de inheemse politie een moeilijke periode hadden doorstaan, en enkele maanden later de Nederlandse en Indisch-Nederlandse vrouwen en kinderen van alle Kleine Soenda-eilanden behalve Lombok¹ (Bali, Soembawa, Soemba, Flores en Timor). In mei '43 werd Malino verlaten – het Japans militair bestuur (in dit geval dus het marinebestuur, de *Minseiboe*) had besloten, een te Kampili, ca. 25 km bezuiden Makassar liggend, leegstaand sanatoriumcomplex als nieuw interneringskamp in gebruik te nemen, en daarheen waren in februari '43 als eersten ca. vierhonderd vrouwen en kinderen uit Ambon overgebracht, bij wie zich ook een groep bevond die uit Nederlands-Nieuw-Guinea afkomstig was.² Het kamp in Kampili ging in totaal bijna zeventienhonderd vrouwen en kinderen herbergen, onder wie enkele tientallen van buitenlandse nationaliteit. Kampleidster werd er na enige tijd Annie H. Joustra, een vijf-en-veertigjarige lerares van de hbs te Makassar die in '20 in Indië was aangekomen en daar met enige onderbrekingen, o.m. voor verlof in Europa, steeds in het onderwijs werkzaam was geweest: een kordate en evenwichtige vrouw die door de Japanse kampcommandant, sergeant Tadasji Jamadji, was aangewezen; zij werkte samen met kampfunctionarissen die het in geen enkel opzicht beter hadden dan de overige geïnterneerden, en zij paste de verstandige regel toe dat al het werk rouleerde: daardoor werd voorkomen dat zich bevoorrechte groepen konden vormen.

Het complex telde twaalf, uit bamboe opgetrokken slaaplodsden waarin elk een eigen slaapbank had en zeven stenen behuizingen waarin nogeens bijna tweehonderd slaapbanken stonden. Er waren zeven stookplaatsen waar het drinkwater gekookt en het warme eten toebereid werd, en vier eetruimten met voldoende, hoewel primitieve, tafels en banken. Van drie stenen kantoorgebouwtjes fungeerde het grootste als kampkantoor, in de twee kleinere waren ziekenzaaltjes ingericht met tezamen ca.

¹ De op Lombok geïnterneerden zijn naar Java overgebracht. ² Op Ambon hadden de Japanners bij de plek waar de interneringskampen voor mannen en vrouwen en het krijgsgevangenenkamp lagen, een munitie-opslagplaats aangelegd. Op 15 februari '43 vloog die opslagplaats bij een Geallieerd bombardement de lucht in; hierdoor kwamen drie-en-twintig geïnterneerden om het leven alsmede negen van de Australische krijgsgevangenen die onmiddellijk de geïnterneerden te hulp gesnelde waren (de krijgsgevangenen van het Knil waren toen al naar Hainan afgevoerd).